

Milý příteli,

v Tvém pocitu, že Charta 77 jaksi vyčerpala svůj vnitřní náboj, je ně oprávněného. Už se také vyskytly hlasy, že je nejvyšší čas tomu udělat konec prostě včas, než to vezme faleš. Jsou také jiné hlasy, které radí k revizi původního projektu, zvláště ve smyslu lepší organizovanosti a tím větší ~~aktivnosti~~ efektivity /což je jenom rub téhož pocitu, že po téže cestě už nelze jít dál/. Zkrátka ten pocit, že v Chartě a s Chartou něco skončilo, t že při nejmenším jedna etapa je u konce, je všeobecný. A je třeba přiznat, v jistém smyslu Charta splnila úkol, který si předsevzala; pochybuji, mohl-1: někdo počítat s něčím větším, než čeho se dosáhlo. Kdo podepsal, jistě počítá s těžkostmi. Smrt prof. Patočka vš ak alespoň nakrátko všechny ohromila a ochromila. I když jsme snad všichni brali svůj podpis vážně, nenapadlo nás, že by to pro někoho mohla být otázka života a smrti. Ale prof. Patočka nám ukázal, že v tomto případě nejde o nic přechodného či efemerního, nýbrž o celoživotní nasazení; šel v tom osobně příkladem, a to s plným vědomím, jak je zřejmé z celé řady jeho slov. Mám dojem, že to nebyla v první řadě represe, ale velikost úkolu /k němuž byla Patočkova s,rt nepřeslechnutelným poukazem/, jež vyvolala v naší aktivitě jistý útlum. Dnes už je zřejmé, že to nebyl projev únavy a oslabení, ale naopak chvíle sbírání sil; tak se to alespoň jeví mně. Dokladem je jednak skutečnost, že oživení v řadách signatářů a sympatizujících už pomalu dosahuje původní úrovně, zejména však v tom, že pro většinu z nás není udržení dosavadního stavu vůbec ničím uspokojivým. Téměř všichni se tážeme, kudy by se měly ubírat naše příští kroky. Tato otázka je stále naléhavější; odpověď na ni se však nepodává sama a není vůbec něčím samozřejmým. Je třeba o ní hodně a se vši důkladnost uvažovat. A je třeba o ní hovořit. Proto se také o tom mezi signatáři právě diskutuje. Pokusím se Ti formulovat své stanovisko a naznačit i důvody, které mě k němu vedou.

V prvním Prohlášení Charty 77 se jasně říká, že Charta 77 je "volným, neformální, otevřené společenství", že "není organizací", že "není základnou k opoziční politické činnosti" a že "chce působit jako prostředník ~~maxim~~ v případných konfliktních situacích". Proto také Charta 77 "nechce vytyčovat vlastní programy politických či společenských reforem nebo změn", ale chce především "upozorňovat na různé konkrétní případné porušování lidských a občanských práv" a "vést v oblasti svého působení konstruktivní dialog s politickou a státní mocí". - To všechno by samo o sobě ještě nemuselo mnoho znamenat; situace se mění, věci se vyvíjejí. Přesto se domnívám, že by to byla hluboká, elementární chyby, kdyby se právě v těchto záležitostech měl mělo něco měnit. V situaci, kdy všechno veřejné mínění/^{bylo} z naší společnosti znovu vyhoštěno a zatlačeno, takže bylo fakticky vystřídáno "tajným míněním", se objevily první příznaky integrace individuálních a skupinových iniciativ ~~zmjakouat~~